

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Pulkka, Eeva-Kaisa 2021. Terveystuokäynti suo aikaa keskustelulle. KM Vet (4), 26 – 27, 29.

Terveydenhuolto- käynti suo aikaa keskustelulle

■ Teksti ja kuvat: Eeva-Kaisa Pulkka

Terveydenhuolto on nautatilalle ulkopuolinen silmäpari toiminnan kehittämiseen ja terveyden parantamiseen.

Ennakoiva terveydenhuoltotyö on siilinjärveläiselle ternikasvattamolle rutiinia. Vaikka suositus siihen tuli alun perin teurastamolta, **Eljas Ylönen** ei koe sitä pakoksi.

”Pidän terveydenhuoltoa kaikin puolin kannatettavana asiana. Kaikille tiloille on hyväksi saada välillä ulkopuolinen näkökulma toiminnalleen. Aina löytyy uusia, jos-

kus pieniäkin asioita, joita ei itse olisi huomannut.”

Eläinlääkäri tekee vasikoille tulotarkastuksen kaksi viikkoa uuden erän saapumisesta. Vasikat nupoutetaan ja kaikilta mitataan kuume. Jos vasikalla on kuumetta ja muita oireita, aloitetaan lääkitys heti. Lievästi kuumeilivat, mutta muuten oireettomat jäävät tarkkailulistalle.

Eljas Ylönen on kasvattanut ternivasikoita kymmenen vuotta ja kokee vasikaterveyden parantuneen viime vuosina.

Ternivasikoilla on tilat Salo-Mattilan tilan liki sata vuotta vanhassa entisessä lypsykarjanavetassa, jonka pakut kiviseinät pitävät helteen loitolla.

”Lääkinnän tarve on vaihdellut paljon. Muutama vuosi sitten oli ryhmiä, joissa oli hoidettava jopa puolet. Nyt hoidettavia on alle 20 prosenttia eli suunta on hyvä. Suurin osa hoitoa vaativista on hengitystietulehduksia. Napa-, nivel- ja sorkkavälin tulehduksia on vain yksittäisillä vasikoilla.”

Erityisesti teinien sairastavuutta on vähentänyt rokotus, joka pakkausselosteen mukaan antaa suojaa parainfluenssa-3-viruksen ja BRS-viruksen (rs-virus) aiheuttamaa infektiota sekä kliinisiä oireita vastaan. Se toimii myös *Mannheimia haemolytica* serotyyppi A1:ä vastaan ja auttaa vähentämään infektiota, kuolleisuutta, kliinisiä oireita, keuhkomuutoksia ja bakteerien tunkeutumista keuhkoihin.

Vasikat rokotetaan muutama päivä nupuutuksen jälkeen ja toisen kerran kuukauden kuluttua. Rokote on ollut käytössä nelisen vuotta.

Tulotarkastukset ja terveydenhuoltokäynnit tekee sama eläinlääkäri, Emovetin **Mari Utriainen**. Eläinlääkäriin tuttuus on Ylösen mielestä etu. Keskustelu ja parannusten suunnittelu sujuu, kun eläinlääkäri tuntee tilan ja isäntäväen.

Erityisesti Ylönen arvostaa sitä, että eläinlääkäri on varannut käynnilleen aikaa, eikä kiirettä ole. Ylönen käyttää Emovetin palveluita myös akuuteissa tapauksissa. Säännöllisten käyntien myötä tilalla on lääkeluovutussopimus ja kaikki lääkinnot merkitään Nasevaan.

Ostoväkirehu voi haittalinnut

Tilalle tulee 110 ternivasikkaa noin parin kuukauden välein vanhaan navettaan remontoituun terniosastoon. Vasikat ovat kahdessa osastossa ruokintapöydän molemmin puolin.

”Vanhat rakenteet sanelevat ryhmäkooksi 55 vasikkaa. Pienemmät ryhmät olisivat toki parempi ratkaisu, mutta näilläkin on pärjätty.”

Muutama vuosi sitten Ylönen pienensi ryhmäkokoja kymmenellä vasikalla ja mykoplasmaa vaikuttaa olevan nyt vähemmän, mikä on myös parantanut vasikoiden terveyttä. Kryptosporidioosilta tila on säästynyt.

Osaltaan tilannetta parantavat myös eläinlääkäriin kanssa käytyjen keskustelujen myötä teininavettaan asennetut puhaltimet. Kesähelteillä ne tuovat merkittävää helpotusta ilmanvaihtoon.

Hengitystietulehdusten ohella Ylönen on huolissaan salmonellariskistä. Vasikoiden mukana se voi tulla, mutta lintujen tuoma riski tilalla on pienentynyt ostoväkirehuun siirtymisen myötä. Murskevilja houkutteli paljon haittalintuja, mutta sen käytön lopettamisen myötä linnut hävisivät.

Ternivasikat saavat pöydältä vapaasti väkirehua ja säilörehua, tuttirivistö on saman ruokintapöydän jatkona. Lantakäytävä kolataan kouruun päivittäin, takaosa on kuivitettu turpeella. Varsinainen makuualue on tämän tilan jatkona.

sille ja 4–6 kuukauden ikäisille. Ryhmät säilyvät samoina kuin ternivaiheessa. Lantakäytävä on ritiläpalkkia ja sen takana on turpeella kuivitettu makuualue. Yhteensä vasikkapaikkoja on kahdessa navetassa 330.

Vasikat saavat juomaa automaattista noin yhdeksän litraa päivässä, väkirehua ja säilörehua on tarjolla ruokintapöydällä vapaasti. Myös teiniosastoilla väkirehua ja säilörehua on tarjolla vapaasti.

Vasikkapula on pidentänyt odotusaikoja jonkin verran, mutta toistaiseksi vasikoita on tullut kohtuullisella aikataululla. Lehmävasikoista liki kaikki ovat liharoturisteytyksiä ja sonnivasikoissakin niiden määrä on lisääntynyt.

Vasikat siirtyvät loppukasvattamoon 5,5–6 kuukauden iässä. Suurimmat sonnivasikat ja lehmävasikat valikoidaan jatkokasvatukseen ensin ja loput lähtevät yleensä pari viikkoa myöhemmin. □

Kirjoittaja on agronomi, MMM, maanviljelijä ja vapaa toimittaja. Hän kirjoittaa ETKO-hankkeen palkkaamana toimittajana.

”Laskin, että oman viljan käyttö kaikkine kuluineen ja siilon uusimisineen on saman hintaista kuin ostettava väkirehu, joten siirryin käyttämään sitä. Haittalintujen häviäminen tuli hyvänä lisänä.”

Ternivasikoiden laatu on parantunut

Ternivasikoita tilalla on kasvatettu kymmenisen vuotta. Sitä ennen vasikat kasvoivat ternistä teuraaksi.

”Teurastamolta ehdotettiin siirtymistä ternivasikoiden kasvattamiseen ja kun niistä oli

jo kokemusta ja vanhoista tiloista sai kohtuullisella remontilla sopivat, siirryin kokonaan ternien kasvattamiseen.”

Vasikat tulevat Itä-Suomen alueelta ja yhdessä erässä on yleensä vasikoita yli kymmeneltä tilalta. Ylönen kiittelee vasikoiden olevan pääsääntöisesti hyvin hoidettuja, ongelmatapaukset ovat yksittäisiä. Kuumesten vasikoiden määrä on hänen arviionsa mukaan vähentynyt.

Juotolta vierotetut siirtyvät toiseen navettaan, jossa on osastot 2–4 kuukauden ikä-

Ternivasikat ovat tilan toisessa navetassa, johon asennettiin puhaltimet helpottamaan kesähelteitä.